

57. møde

Fredag den 20. februar 2004 kl. 10.00

Dagsorden

1) Første behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 29/1 2004).

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af Euratom-traktatens bestemmelser og afvikling af traktatens bestemmelser vedrørende fremme af nuklear energi.

Af Anne Grete Holmsgaard (SF) m.fl.

(Fremsat 13/1 2004).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks støtte til, at Taiwan opnår observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen i Genève.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsat 2/12 2003).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 136:

Forslag til lov om eliteidræt.

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsat 28/1 2004).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af momsloven og toldloven. (Leveringssteder for gas og elektricitet og tilpasninger til 6. momsdirektiv).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand).

(Fremsat 28/1 2004).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2003.

Af finansministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 28/1 2004).

7) Forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til miljøministeren [om dansk produktion af planter til skovrejsning uden pesticider].

Af Torben Hansen (S), Jørn Jespersen (SF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Mogens Nørgård Pedersen (KD).

(Forespørgslen anmeldt 19/12 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 15/1 2004).

Meddelelser fra formanden

Integrationsministeren (Bertel Haarder) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og integrationsloven. (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold mod en tidligere ægtefælle eller samlever m.v.).

(Lovforslag nr. L 171).

Medlemmer af Folketinget Line Barfod (EL), Keld Albrechtsen (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om konsekvens med virkning.

(Beslutningsforslag nr. B 131).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 29/1 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birgitte Josefsen (V):

Pr. 1. maj får vi en stor udvidelse af EU, hvor indtil flere lande jo tilslutter sig Fællesskabet. Det må være naturligt i forbindelse med en sådan udvidelse også at tilpasse de aftaler, der er, til den virkelighed, der gør sig gældende fra 1. maj, og derfor har vi i Venstre med stor interesse set på, hvad der er kommet ud af det forhandlingsoplæg, som ligger til grund for det, vi behandler her i dag.

Det er væsentligt at forholde sig til, at der ved udvidelsen kan skabes en større kløft mellem rige og fattige lande under EU, og det er derfor med glæde, at vi kan konstatere, at de lande, som ikke har ønsket at tilslutte sig EU-samarbejdet, Norge, Island og Liechtenstein, i fremtiden i højere grad vil indgå i opgaven med at sikre, at vi ikke får en større kløft, end der nu kan blive, men at man i hvert fald prøver at minimere den.

Jeg kan ud af de forhandlingsoplæg, der har dannet grundlag for lovforslaget i dag, se, at Norge i fremtiden vil bidrage med 1,7 mia. kr., en væsentlig forøgelse i forhold til det, der har ligget i tidligere aftaler, nemlig cirka en tidobling.

Man kan jo så spørge, hvad der så skal til for at give så stort et bidrag til et fællesskab og må konstatere, at der i den her sammenhæng har været nogle forhandlinger om at opnå nogle fornuftige aftaler på fiskeriindustriens aftaleområde.

Norge har haft en frihandelsaftale med Polen, og i det forslag, der ligger til behandling her i dag, kan jeg se, at den aftale opretholdes, og derfor er det jo selvfølgelig interessant at se, hvad det indebærer for Danmark.

I Venstre ser vi ikke et problem i, at den aftale opretholdes, da Kommissionen har vist forståelse for danske fiskefabrikkers interesse i det her og har meldt ud, at man i de fremtidige forhandlinger vil gå ind og se, om man kan løse de aftaler, der har været om danske fiskefabrikkers muligheder for at sende varen frem og tilbage mellem landene. Det bliver jo så specielt på ferskvarefiskeriområdet, at der skal foregå nogle forhandlinger i fremtiden.

Jeg har konstateret, at de aftaler, der er indgået indtil nu, er sket med accept af de danske fiskefabrikker, og vi vil i fremtiden også kunne få en aftale, som det i hvert fald ser ud til af oplægget går ud på, at den periode, man nu har kunnet sende, det er jo specielt sildekvoter, kan ud-

vides, og at vi så i fremtiden kan komme til at udnytte den kvote, som Danmark har haft på det her område.

Kl. 10.05

Hvis jeg sådan skal spinde en ende på det, der ligger til behandling her i dag, kan jeg kun sige, at fra Venstres side kan vi tilslutte os lovforslaget, da vi ser, at der bliver nogle væsentligt forbedrede muligheder for danske erhverv i fremtiden og specielt for fiskerierhvervet.

Med de ord kan vi sige, at vi kan tilslutte os lovforslaget.

Jacob Buksti (S):

Jeg skal bare sige, at som vi ser det her lovforslag, opfatter vi det som en simpel konsekvens af, at EU udvides med ti nye lande pr. 1. maj i år, og derfor kan vi støtte lovforslaget.

Karina Sørensen (DF):

Da Dansk Folkeparti her i Folketingssalen skulle tage stilling til spørgsmålet om udvidelsen af EU med ti nye – først og fremmest øst- og centraleuropæiske – lande, valgte vi at undlade at stemme. Det skete ud fra en afvejning af, at vi ikke som sådan ad åre modsatte os en udvidelse af EU, men ikke fandt en udvidelse på nuværende tidspunkt betimelig.

Nærværende lovforslag er en udløber af forslaget om optagelse af ti nye lande i EU. Det fremgår som bekendt af EØS-aftalens art. 128, at enhver stat, der bliver medlem af EU, skal søge at blive part i EØS-aftalen. De ti nye lande har naturligvis nu tiltrådt konventionen.

Dansk Folkeparti er naturligvis tilhænger af frihandel i størst muligt omfang. Imidlertid kan vi ikke lukke øjnene for, at de nye østeuropæiske landes tiltrædelse af EØS-aftalen umiddelbart stiller Danmark ringere end hidtil, idet Norge og Island får forbedret deres adgang til EU's marked for frossen sild og makrel. Dette vil stille dansk fiskeriforarbejdningsindustri i en skærpet konkurrencesituation.

Dansk Folkeparti er tilhænger af EU's udligningsordningssystem. EØS-landene har i aftalen forpligtet sig til at betale over 1 mia. euro, altså over 7 mia. kr., over en 5-årig årrække til gavn for de nye EU-lande samt Portugal, Spanien og Grækenland. Af disse 7 mia. kr. vil alene Polen modtage omkring halvdelen.

Dansk Folkeparti noterer sig endvidere, at Liechtenstein klogeligt har valgt at videreføre landets særordning om arbejdskraftens frie bevægelighed og den frie etableringsret. Dansk

Folkeparti har ved talrige lejligheder fremført det synspunkt, at danske arbejdstagere og det danske velfærdssystem skulle være sikret bedre, end tilfældet er, når de nye lande optages i EU den 1. maj. Der har desværre ikke været vilje til det hos Folketingets flertal.

Når Dansk Folkeparti er kritisk over for øst-udvidelsen, hænger det sammen med, at vi ikke mener, at de nye medlemslande for alles vedkommende er tilstrækkelig modne til at blive optaget i EU-samarbejdet. Det kan således undre, at Tjekkiet og Slovakiet fortsat nægter uden forbehold at anerkende Liechtenstein som en suveræn stat.

Dansk Folkeparti er imidlertid naturligvis tilhænger af EØS-aftalen, og at den bliver ændret, så den er tilpasset et nyt udvidet EU, og med baggrund heri skal jeg meddele, at Dansk Folkeparti stemmer for udenrigsministerens forslag.

Gitte Seeberg (KF):

Sådan som både Venstres og Socialdemokraternes ordførere har været inde på, er lovforslaget en naturlig konsekvens af de nye landes optagelse i EU, og på baggrund af det kan Det Konservative Folkeparti naturligvis også støtte lovforslaget.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil sige, at vi har fuldstændig den samme holdning. Forslaget er en konsekvens af udvidelsen med ti nye medlemslande. Den udvidelse har vi støttet kraftigt, og vi går naturligvis også ind for det lovforslag, der ligger her.

Elisabeth Arnold (RV):

Det bliver jo svært at lave mange variationer over det tema. Også Det Radikale Venstre har været varm tilhænger af EU's udvidelse. Vi er også varme tilhængere af at fortsætte traditionen med, at EU-lande så hurtigt som muligt skal være medlemmer af EØS. Det er det, som dette forslag handler om, og derfor støtter Det Radikale Venstre det.

Kl. 10.10

Søren Søndergaard (EL):

Flere ordførere har set det her som en simpel konsekvens af udvidelsen, og det synes jeg der er meget god ræson i.

Det var jo sådan, at Enhedslisten støttede udvidelsen ud fra det generelle udgangspunkt, at de lande, der havde søgt om optagelse, havde

truffet beslutningen i overensstemmelse med deres demokratiske normer, og derfor var det ikke Enhedslistens opgave, hvad enten vi mente, det var klogt eller ikke klogt, at gå i rette med den beslutning, de havde taget.

Men der er dog et element i det her, som jeg vil henlede opmærksomheden på, for det er jo ikke bare en simpel konsekvens af EU-udvidelsen. F.eks. står der jo i den skriftlige fremsættelse, som relaterer sig til stk. 3 i forslaget:

»I lovforslaget tages der højde for eventuelle senere udvidelser af EØS-samarbejdet (som konsekvens af udvidelser af EU), og Folketinget meddeler sit forhåndssamtykke til indgåelse af sådanne aftaler.«

Det må vi ærligt indrømme at det synes vi ikke er særlig klogt, og jeg vil i hvert fald under det udvalgsarbejde, der kommer, høre, hvad argumentationen for det er. Er det eventuelt noget, som er samstemt med de øvrige lande? Handler det i virkeligheden om, at når turen kommer til Tyrkiet, så skal det gå lidt lettere, og så skal man undgå en diskussion? Eller hvad handler det egentlig om? Det er i hvert fald et spørgsmål, som vi vil kigge lidt grundigere på, og vi er ikke til sinds umiddelbart bare at give et automatisk forhåndstilsagn på det område.

Tove Videbæk (KD):

Med henblik på udvidelsen af EU den 1. maj, hvor EU jo kommer til at omfatte 25 lande, er der behov for nogle justeringer, som bl.a. dette lovforslag indeholder. EØS-aftalerne, som EU har indgået med lande, der ikke er medlemslande i EU, har vist sig som meget vigtige og nyttige, og det fremsatte lovforslag vil gøre det muligt for Danmark at ratificere aftalekomplekset vedrørende en række nævnte landes deltagelse i EØS-samarbejdet.

Også vi ser med glæde på, at et gammelt EØS-land som f.eks. Norge vil bidrage med 1,167 mia. euro over en 5-årig periode til mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i det udvidede EØS. Der er derudover i lovforslaget aftale om at åbne for yderligere samhandel, og vi ser i det hele taget forslaget som en række nødvendige og positive initiativer, men vi vil naturligvis også under udvalgsarbejdet være opmærksom på det problem, som hr. Søren Søndergaard gjorde opmærksom på, og vil få det undersøgt.

Men Kristendemokraterne kan støtte dette lovforslag.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg siger tak for den meget positive behandling, lovforslaget har fået her i Folketinget, og jeg håber også, at det ender med at blive en enstemmig vedtagelse. Det er, som hr. Jacob Buksti sagde, jo en konsekvens af den udvidelse, som vi var glade for her i Danmark.

Da Folketinget i december 1992 vedtog loven om Danmarks tiltrædelse og aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, skete det med enstemmighed her i Folketinget, og det ville være rart, om det sker her igen. EØS-aftalen er nemlig særdeles vigtig for Danmark. Den er grundlaget for vores samhandel med Island og Norge, og Norge er faktisk vores fjerdestørste eksportmarked, ikke mindst takket være EØS-aftalen.

EØS-udvidelsen er en direkte og logisk konsekvens, som hr. Jacob Buksti bemærkede og andre også har bemærket, af EU-udvidelsen og skal derfor ligesom EU-udvidelsen være på plads den 1. maj i dette år, det vil sige, at alle kontraherende parter skal have ratificeret inden 1. maj.

Langt de fleste af de bestemmelser, som indgår i EØS-udvidelsesaftalen, er direkte følger af EU's udvidelse, det vil sige, at det er en helt igennem teknisk tilpasning af EØS-aftalen, således at den også vil kunne fungere i det udvidede EU.

Kl. 10.15

Det er kun få spørgsmål, som blev gjort til genstand for egentlige forhandlinger i forbindelse med EØS-udvidelsen, og forhandlingerne drejede sig især om en markant forøgelse af EFTA/EØS-landenes finansielle bidrag til mindskelse af økonomiske og sociale uligheder i det udvidede EU. Med den foreliggende aftale vil EFTA/EØS-landene således skulle betale ca. 1,2 mia. euro over 5 år, og jeg kan oplyse, at regeringen vil arbejde aktivt for, at også danske virksomheder, som fru Birgitte Josefsen interesserede sig for, vil få del i disse midler.

Selv om EØS-udvidelsen er en teknisk følge eller konsekvens af EU-udvidelsen og måske på den måde kan opfattes som en ren selvfølge, er det også en vigtig sag for både disse lande og for EU-landene. Derfor håber jeg, at vi får behandlet det her så betids, at vi også kan have vores ting på plads inden den 1. maj.

Så vil jeg godt lige kommentere to ting: Den ene er det, som de to sidste talere har været inde på om forhåndssamtykket. Formålet med det er simpelt hen en enklere og hurtigere behandling.

Det er ikke at smugle noget ind. Hr. Søren Søndergaard har jo den gamle konspirationsteori fra sine fortidige venner, men jeg vil berolige hr. Søren Søndergaard. Jeg kan ikke konspirere mod hr. Søren Søndergaard, det vil ikke være muligt at klare den opgave, fordi et mandat til dansk ratifikation af kommende EØS-udvidelser vil blive indhentet ved, at sagerne forelægges for Europaudvalget. Så det er altså et forsøg på forenkling af aftaler, som vi jo alligevel normalt indgår.

Men der vil altså være mulighed for at sikre sig, at sagerne bringes i salen, hvis ikke man er tilfreds med, som det forløber i Europaudvalget, så jeg mener nok, at det er en forhandlingsmæssig forenklingssag, så vi kan løse vores opgaver i forhold til EØS-landene betids, men alle kan standse processen igennem Europaudvalget.

Så om fiskeriindustrien, som Dansk Folkeparti og Venstre var inde på: Under forhandlingerne gjorde man fra dansk side vore EU-partnere og Kommissionen opmærksom på, at forbedret adgang til EU's marked af frosne sild og frosne makrel fra Norge og Island vil stille dansk fiskeriforarbejdningsindustri i en skærpet konkurrencesituation. Vi stillede derfor krav om, at den danske forarbejdningsindustri kompenseres gennem enten toldsuspensioner eller autonome toldkontingenter af fersk sild og fersk makrel, som jo er vigtige råvarer for den danske forarbejdningsindustri.

Især Kommissionen ønskede ikke at inddrage dette spørgsmål direkte i forhandlingerne, men i forbindelse med sagens Coreper-behandling, som det hedder på EU-sprog, forud for GAERC-mødet, som det også hedder på EU-sprog, dvs. udenrigsministermødet, den 13. oktober 2003, afgav Kommissionen den erklæring, som er gengivet på side 5 i bemærkningerne til nærværende lovforslag, og hvori Kommissionen i lyset af udvidelsen dels lover at undersøge forsynings-situationen for råvarer til Fællesskabets forarbejdningsindustri, dels lover snarest at ville forelægge et passende forslag herom.

Disse forhandlinger er endnu ikke afsluttede, men jeg har forventning om, at den eksisterende periode i november og december for toldfri import af et kontingent på 20.000 t ferske sild vil blive udvidet til også at omfatte oktober måned. Hermed vil dansk fiskeriindustri bedre kunne udnytte hele det toldfrie kontingent, hvoraf 7.000 t ikke kunne udnyttes sidste år.

Der er således tale om en imødekommelse af dansk fiskeindustri's behov for yderligere ad-

gang til import af ferske sild, og derfor er jeg også glad for erhvervets tilslutning.

Samtidig finder jeg anledning til at påpege, at nordmændene har indvilliget i at tillade transit af fiskeprodukter, som landes i Norge af fiskerskibe, hjemmehørende i EU's medlemsstater. Vi har fra dansk side længe arbejdet for en løsning af dette spørgsmål.

Da jeg kan konstatere, at hr. Søren Søndergaard har et spørgsmål, skal jeg stoppe her og være klar til at modtage det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu ved jeg ikke lige præcis, hvorfor Trotskij og andre af mine venner skulle blandes ind i denne her debat, men det kan udenrigsministeren måske forklare lidt nærmere.

Men bortset fra det vil jeg bare spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren er bekendt med, om der også i andre lande er sket en ændring af proceduren for deres godkendelse af EØS-aftalerne.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg er ikke i stand til tilfredsstillende at svare på det, men jeg er helt klar til at svare på det i udvalget. Så kan vi undersøge det.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af Euratom-traktatens bestemmelser og afvikling af traktatens bestemmelser vedrørende fremme af nuklear energi.

Af Anne Grete Holmsgaard (SF) m.fl.

(FremSAT 13/1 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Kl. 10.20

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Socialistisk Folkeparti har fremsat forslag om revision af Euratom-traktatens bestemmelser og afvikling af traktatens bestemmelser vedrørende fremme af nuklear energi.

SF's forslag består af to dele. Først et forslag om ikke at udvide Euratom-traktatens låneramme til at omfatte nye atomkraftværker, forlængelse af eksisterende anlægs funktionsperioder eller til færdiggørelse af atomkraftværker. Det er den ene del. Den anden del af forslaget er en revision af Euratom-traktaten eller et forslag om revision af Euratom-traktaten.

For så vidt angår det første punkt, er vi faktisk ikke uenige her. Vi ønsker ikke at fremme atomkraft som energiform og finder heller ikke, at EU bør gøre det. Vores udgangspunkt er derfor, at der ikke bør ske en forhøjelse af lånerammen, men vi må jo også være konstruktive, hvis vi vil have indflydelse. Vi må konstatere, og vi må jo også tænke på vores egen sikkerhed, at der eksisterer atomkraftværker i andre medlemslande samt f.eks. i Ukraine og Rusland, og sikkerheden på disse værker angår også os, hvad vi jo har erfaret fra Tjernobykatakstrofen.

Hvis vi kan medvirke til, at den nukleare sikkerhed bliver det centrale formål for Euratoms lukning, bør vi benytte os af den mulighed. Vi skal altså afvikle de usikre værker eller forbedre dem, hvis det er muligt, men vi skal ikke yde lån til, at der bygges flere a-kraft-værker.

I beslutningsforslagets anden del opfordres regeringen til at informere det irske EU-formandskab om, at man fra dansk side støtter en revision af Euratom-traktaten. Det er en problematik, som vi har drøftet i Folketingets Europaudvalg ved flere lejligheder i efteråret, mens vi drøftede regeringskonferencen.

Som bekendt fremlagde Østrig forholdsvis tidligt i efteråret et forslag til en fælles erklæring fra konferencen om senest 1 år efter regeringskonferencens afslutning at indkalde til en regeringskonference med henblik på en substansrevision af Euratom-traktaten. En sådan erklæring ville kræve opbakning fra alle 25 medlemsstater.

Det forslag fik faktisk ikke synderlig stor opbakning under drøftelserne frem mod topmødet i december. Nogle lande udtrykte sig endda me-